

EFFEKTRAPPORT 2018 FRÅN INSAMLINGSSTIFTELSEN KVINNOR & HÄLSA 1,6 MILJONER – KVINNA MITT I LIVET – Kvinnor & Hälsa

ORGANISATIONSNUMMER: 80 24 05-9593

Grev Turegatan 27 114 38 Stockholm Tel 08 29 51 59

Den ideella organisationen 1,6 & 2,6 miljonerklubben för kvinnors hälsa tog initiativ till att bilda en stiftelse år 2007 - Insamlingsstiftelsen Kvinnor & Hälsa 1,6 miljoner – Kvinna mitt i livet - för att samla in medel för att stödja forskning inom området kvinnors hälsa. Detta skedde i samarbete med den medicinska expertgrupp som 1,6 & 2,6 miljonerklubben har och som leds av Professor Karin Schenck-Gustafsson, initiativtagare till och chef för Centrum för Genusmedicin på Karolinska Institutet som invigdes 2008.

Stiftelsens ändamål är att öka kunskapen om kvinnors hälsa genom att dela ut stipendier och forskningsbidrag till klinisk medicinsk forskning och att sprida information om könsskillnader och kvinnors hälsa och sjukdomar. För detta ändamål bedriver stiftelsen en insamlingsverksamhet som samlar in pengar till förmån för forskning som är betydelsefull och livsviktig för kvinnor.

Insamlingsstiftelsen Kvinnor och Hälsa

Att vara frisk i kropp och själ och hålla sig frisk in i ålderdomen önskar sig de flesta. Trots att detta är lika viktigt för kvinnor som för män, har forskning traditionellt utförts mest på män. Detta har gällt främst inom hjärt-kärlområdet där könsperspektivet inte funnits, trots att många hjärt-kärlsjukdomar ter sig annorlunda för kvinnor och trots att hjärt-kärlsjukdom är den vanligaste dödsorsaken för både kvinnor och män. Även inom andra medicinska områden saknas könsperspektivet.

Mer forskning med ett könsperspektiv behövs, det kan ibland vara fråga om liv och död, till exempel om man inte vet att kvinnor kan ha annorlunda symptom än män vid hjärtinfarkt och stroke.

Sparsamt med medel finns att söka för vetenskapligt yngre forskare som just ska eller just har disputerat och vi riskerar därför att förlora begåvade forskare som just ska eller just har disputerat. Detta gäller inte minst kvinnliga begåvade forskare som saknar ekonomiskt stöd under denna period i livet.

Våra hjärtefrågor är:

- Hjärt- och kärlsjukdomar
- Kvinnlig cancer
- Osteoporos
- Psykisk ohälsa

Forskningsstipendier från insamlingsstiftelsen Kvinnor och Hälsa

Stipendierna skall gå till kliniska forskare som är i början av sin forskarkarriär, och som driver forskning med ett genusmedicinskt perspektiv. Forskningen kan innehålla biologiska och psyko-sociala aspekter på sjukdom och hälsa. Kön- och genusaspekter bör diskuteras när det gäller sjukdomens epidemiologi, patofysiologi, diagnostik, behandling och prognos.

Vilka bestämmer vart de insamlade pengarna går?

Kvinnor & Hälsa har en vetenskapsnämnd som utser mottagare av forskningsstipendierna.

För beslut om 2018 års mottagare av medel deltog ordförande professor Karin Schenck-Gustafsson (hjärt-kärlsjukdom och internmedicin), professor Britt-Marie Landgren (obstetrik/gynekologi), professor Kerstin Brismar (endokrinologi speciellt diabetes mellitus) och docent Rebecka Hultgren (kärlkirurgi) och professor Agneta Nordberg (geriatrik).

Bedömning

Stiftelsens vetenskapliga nämnd bedömer ansökningarna med en poängskala enligt Vetenskapsrådets kriterier – originalitet, vetenskaplig kompetens, genomförbarhet och betydelse samt kön- och genusaspekter. Gruppen sammanträder efter varje utlysningstillfälle och bedömer tillsammans ansökningarna med hjälp av ett graderingssystem och diskussioner.

Utfall sedan 2012 till och med 2017

har sammanlagt **4, 990 000 kr** delats ut i stipendier.

Totalt för perioden har 4, 215 000 kr gått till forskning på hjärt-kärlsjukdom. Övriga stipendier har gått till forskning på osteoporos (benskörhet), Alzheimers sjukdom samt gynekologisk cancer och prostatacancer. Information om alla projekt vi stöttar finns att läsa på hemsidan www.kvinnorochhalsa.com.

I mars 2018 i samband med vår årliga kampanj Women in Red i Stockholm, delades tre stipendier ut på sammanlagt 250 000 kr. Stipendierna gick till Med.dr Christina Villard, Med.dr Magnus Dahlén och Med.dr Tina Heyder.

Effekterna av stipendierna har bland annat varit att unga forskare på väg att disputerat eller alldeles efter disputationen fått forskningsstöd av stiftelsen och därför har kunnat fortsätta att forska. Flera stipendiater har genomgått halvtidskontroll på god väg till doktorsexamen och några har genomfört sin disputation. Ett flertal internationella publikationer har kommit till med hjälp av stipendiepengarna.

Stipendiaterna har genom åren hållit föredrag på våra symposier om kvinnohjärtat ”Woman in Red”- som varje år äger rum i ett 20-tal svenska städer eller på andra möten som vi arrangerar. Detta har rapporterats i vår tidning (fyra nummer per år) med bilder och informerande text liksom i annan media samt i våra övriga marknadskanaler.

Stipendierna har hjälpt oss att öka uppmärksamheten bland andra forskare och myndigheter för forskningsområdet.

Förhoppningsvis har aktiviteterna också ökat medvetenheten i samhället och hos våra cirka 26 000 medlemmar som följer oss i våra olika kanaler och deltar i våra välbesökta seminarier runt om i landet.

Framtida viktiga områden – vidareutveckling

Hos kvinnor över 55 år är den vanligaste dödsorsaken hjärt- och kärlsjukdom. Trots detta publiceras fortfarande kliniska hjärtstudier med för få kvinnor liksom experimentella studier där endast djur eller celler av hankön ingår. Dessutom finns speciella tillstånd som drabbar mest kvinnor såsom brustet hjärta-syndrom, hjärtinfarkt utan kranskärlsförträngningar och tillstånd med ökad risk för framtida hjärtinfarkt som havandeskapsförgiftning, diabetes under graviditet, att inte amma, för tidigt klimakterium, cystor på äggstockarna. När det gäller medfödda hjärtsjukdomar, hjärtsvikt och rytmrubbningar är kvinnor fortfarande underbeforskade och oftast underbehandlade. Dock har de av oss tidigare beskrivna fördröjningstiderna hos kvinnor med hjärtinfarkt förkortats sedan vi slog larm. Allmänt har medvetenheten om könsskillnader inom hjärt-kärlområdet ökat både hos professionen och allmänheten.

Högt blodtryck är en av många hjärt-kärlriskfaktorer. Nyligen har man i en doktorsavhandling från Göteborg och i en färsk Stockholmsstudie funnit att kvinnor fortfarande får de billigaste läkemedlen och inte når upp i målblodtrycket i jämförelse med männen.

Således kan man säga att hjärt-kärlforskningen fortfarande inom flera områden saknar ett köns- och genusperspektiv.

Inom övriga forskningsområden som vi har fokus på är det också svårt att få forskningspengar och många av kvinnors sjukdomar såsom osteoporos och gynekologisk cancer är lågprioriterade. Eftersom psykisk ohälsa ökar i Sverige främst hos unga kvinnor och detta medför, förutom personligt lidande ökade sjukskrivningar och ökad hjärt-kärlrisk på grund av hög andel tobaksmissbruk, ser vi även detta område som prioriterat.

Fortfarande är genusmedicin inte högt rankat inom svenska högskolor och forskningsråd trots att många utländska forskningsinstitutioner inte minst i USA ser detta som ett högprioriterat område. Dock har EU:s forskningsinstitut i Bryssel DG Sante, liksom NIH och FDA i USA nyligen kommit ut med rekommendationer om vikten av köns-genusperspektiv i forskningen.

Allt sammantaget är det viktigt att 1,6 miljonerklubben fortsätter med sin lobby- och påtryckningsverksamhet med ett könsperspektiv inom hälsa och sjukdom.

Hur vet ni om er organisation gör framsteg?

Vi vet att vi gör framsteg, dels genom de forskningsresultat som våra stipendiater uppnår såsom doktorsavhandlingar, halvtidskontroll innan disputation, liksom publikationer i internationella tidskrifter och kapitel i läroböcker. Dels genom uppmärksamhet i press, från politiker och allmänhet och det faktum att tusentals personer från hela Sverige kommer till våra symposier och arrangemang. Detta gör att kunskaper om köns och genusaspekter inom sjukdom och hälsa sprids. Även patientföreningar har visat stort intresse.

För stiftelsen Kvinnor & Hälsa i augusti 2018

Alexandra Charles von Hofsten, ordförande

Karin Schenck-Gustafsson, ordförande i Vetenskapsnämnden, ägarstiftelsen och styrelseledamot i Insamlingsstiftelsen Kvinnor & Hälsa